

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

BEDELLİ ASKERLİKLE İLGİLİ SORULAR VE CEVAPLARI

1. İş ilişkisi bakımından “Muvazzaf Askerlik” ile “Bedelli Askerlik” arasındaki farklar nelerdir?

Muvazzaf askerlik, Türk vatandaşı her erkeğin yapmakla görevli bulunduğu vatani görevdir. Seferberlik gibi özel durumlar haricinde yapılan askerlik hizmetidir. **İş Kanunu açısından muvazzaf askerlikte kıdem tazminatı olarak iş sözleşmesinin sona erdirilebilir; ayrıca terhis sonunda başvurulması halinde işverenin yeniden işe alma zorunluluğu doğar.**

Bedelli Askerlik, muvazzaf askerlik yapılmış gibi sayılan hallerden biridir. Şartları bakımından kıdem tazminatı olarak sözleşmesini sona erdirmeye hakkı vermemektedir. Her ne kadar 21 günlük temel eğitim süresi öngörülse de, bu sürenin ücretsiz izinli sayılacağı açıkça düzenlenmiştir. Bir diğer ifadeyle, 21 günlük askerlik hizmeti süresi iş sözleşmesinin sona erme hallerinden biri sayılmayacak; bu süre ücretsiz izin olarak değerlendirilecektir. Bir başka ifade ile bu sebeple sözleşmenin çalışan tarafından feshi halinde kıdem tazminatına hak kazanılmayacak.

2. Bedelli Askerliğin şartları nelerdir?

Türkiye’de yerleşik vatandaşlar için bedelli askerlik şartları;

- 1 Ocak 1994 tarihi de dahil, bu tarihten önce doğmak,
- 15 Türk Lirası ödemek,
- 21 gün temel askerlik eğitimi almaktır.

Yurtdışında yerleşik olanlar içinse bedelli askerlik şartları;

- En az 3 yıl süreyle yabancı ülkelerde bulunmak
- 2,000 Euro ödemek,
- Millî Savunma Bakanlığı'nca verilecek uzaktan eğitimi tamamlamaktır
- Bedelli askerlikten yararlanmak isteyen yükümlüler; bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde askerlik şubelerine veya yurt dışı temsilciliklerine başvuracaktır.

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

3. 21 günlük temel eğitim süresince çalışanlar ücretsiz izinli mi sayılacak? Ücretsiz izinde işçi ve işverenin hakları nelerdir?

Bedelli askerlikte önemli düzenlemelerden birisi de bedelli askerlik yapanların temel askerlik eğitimi süresince çalıştıkları iş yeri, kurum ve kuruluşlar tarafından aylıksız veya ücretsiz izinli olarak sayılmalarıdır.

Ücretsiz izin iş sözleşmesinin askıda olduğu süredir; bu süre içerisinde iş sözleşmesinden doğan hak ve borçların işletilmemektedir. Ücretsiz izin süresinde ücret ödeme yükümlülüğü doğmadığı yıllık izin gibi kıdeme bağlı hakların hesabında ücretsiz izin süreleri dikkate alınmamaktadır. Yine ücretsiz izin süresince sosyal güvenlik hakları kural olarak askıdadır.

4. 21 günlük ücretsiz izin süresi ne zaman başlayacak?

Bedelli askerlikten yararlanmak isteyenlerin başvuru yapmalarını takiben kendilerine temel eğitim süresi atanacaktır. Atanan tarih başlangıcı aynı zamanda ücretsiz izin başlangıcı olacaktır. Bu hususta ikincil mevzuat yayınlanacaktır.

5. 21 günlük temel eğitim süresini yıllık izin yada idari ücretli izin gibi gösterebilir miyiz?

Yıllık ücretli izin hakkı, Anayasa’da korunan dinlenme hakkıyla ilişkilidir. Yıllık izin süresince işçinin dinlenmesi şarttır; dinlenme gerçekleşmediği takdirde verilen izin yasal anlamda yıllık izin olmayacaktır. Bu nedenle 21 günlük temel eğitim süresi yıllık izinden sayılamayacaktır.

Diğer yandan 5510 Sayılı Kanun’un 6. maddesine göre, “Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar” sigortalı sayılmamaktadır. **Dolayısıyla temel eğitim süresine tabi geçen süreler kişinin sigortalı gösterilmesi mümkün değildir.**

Kural olarak sigortalı sayılamayacağı bu dönemde sigortasının ödenmiş olması halinde, olası bir denetim/incelemede, bu süreler için sigortalılık süresinin iptali ve ödenen primlerin SGK tarafından iadesi söz konusu olacaktır.

Bu hususta idari para cezası ve başkaca bir yaptırım uygulanması mümkün değildir.

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

6. Çalışanın bedelli askerlik yapması işverenin onayına tabi midir? İşveren isterse çalışanın bedelli askerlik yapmasını engelleyebilir mi?

Askerlik görevi, iş ilişkisinin üzerinde bir yükümlülüktür. Türk vatandaşı olmanın bir sonucu olan askerlik görevi işverenin onayına tabi değildir. Bu anlamda bedelli askerlik yapmayan çalışanın işverence engellenmesi mümkün olmayıp böyle bir durumda çalışanın haklı nedenle iş sözleşmesinin feshetme hakkı gündeme gelebilecektir.

7. İşveren, çalışanı zorla bedelli askerliğe gönderebilir mi?

Çalışanların zorla bedelli askerliğe gönderilmesi mümkün değildir. Askerlik görevinin “muvazzaf” mı olacağı yoksa “bedelli” mi olacağı bireysel karara bağlıdır. Dolayısıyla çalışanın bedelli askerlik yapmaya zorlanması mümkün olmadığı gibi bu hususta işverenin iş sözleşmesini feshetme hakkı yoktur.

8. Çalışanlar, bedelli askerliği gerekçe gösterip istifa edebilir mi? Bu durumda kıdem tazminatı ödemek gerekir mi?

1475 Sayılı İş Kanunu'nun 14. Maddesi'ne göre; **muvazzaf askerlik** dolayısıyla iş sözleşmesinin feshedilmesi halinde kıdem tazminatı ödenir. Muvazzaf askerlik, her Türk vatandaşı olan erkeklerin yerine getirmesi gereken askerliktir. **Bedelli askerlik, kıdem tazminatı ödenmesi gerektiren hallerden değildir.**

Bedelli askerliği düzenleyen kanun, fesih yolunu düzenlememiş olup 21 günlük temel eğitim süresini ücretsiz izinli saymıştır. Bu nedenle kıdem tazminatı gündeme gelmeyecektir.

Ancak işçi lehine uygulamaların yapılması mümkündür. Bedelli askerlik nedeniyle çalışanın işten ayrılmak istediği bir durumda işveren de kıdem tazminatı ödemeyi uygun gördüğü takdirde ödeme yapılabilir.

9. 21 günlük eğitim için ayrılan personel hangi çıkış koduyla bildirilecek?

Sosyal Güvenlik Kurumu ayrıca bir kod belirlemediği takdirde, eksik gün nedeni “**21- Diğer ücretsiz izin**” olarak seçilecektir. Yine başka bir yöntem çıkış ve giriş yapılmasıdır, ancak çıkış ve giriş yapılacaksa muhakkak protokol ile karşılıklı olarak sözleşmeyi askıya almak suretiyle anlaşılacak imzalanarak ilerlenmesidir.

10. 21 günlük temel eğitim süresi borçlanılabilir mi?

Er veya erbaş olarak silah altında veya yedek subay okulunda geçen sürelerin borçlandırılması mümkündür. Askerlik yapmayanlar, askerlikten muaf tutulanlar askerlik borçlanması yapamazlar. Askerlik borçlanması en fazla askerlik süresi kadar yapılabilir.

Global İnsan Kaynakları

info@global-ik.com

Bağdat Cad. No: 439/7 Suadiye-Kadıköy / İSTANBUL

Tel: (0216) 345 10 66

Bedelli askerlik sadece para ödeme yükümlülüğüne bağlanmamış olup 21 günlük silah altında geçecek temel eğitim şartı da bulunmaktadır. Söz konusu 21 günlük süre, askerlik borçlanması kapsamındadır.

Askerlik borçlanması talebinde bulunulması halinde,

- Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlanma yapılması hâlinde, hem sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür, hem de prim gün sayısı artar.
- Ancak askerden önce sigortalı olanlar için sadece prim gün sayısında artış sağlanmış olur.

11. 21 günlük temel eğitim süresinde çalışana ek ödeme yapabilir miyiz?

5510 Sayılı Kanun'un 6. maddesine göre askerlik süresinde kişiler sigortalı sayılmazlar. Kural olarak ödemenin ait olduğu ayda SGK' ya bildirim yapılması gerektiğinden işe-giriş çıkış yapılarak ek ödeme yapılması mümkündür.

Saygılarımızla,